

Research Paper

The Study of Good Governance in Sustainable Rural Tourism Development (Case Study: Sorkheh Township)

Masoumeh Pazoki^{1*}, Davood Sheikhi², Farhad Zand³

1.Associate Professor, Faculty of Geography and rural planning University of PNU, Tehran, Iran

2.Associate Professor, Faculty of Geography and rural planning University of PNU, Tehran, Iran

3.Associate Professor, Faculty of Geography and rural planning University of PNU, Tehran, Iran

Received:2020/1/5

Accepted: 2020/4/11

PP: 64-78

Use your device to scan and read the article online

Keywords:

Rural Good Governance, Rural Tourism, COPRAS model, VIKOR model, Sorkheh Township

Abstract

In the process of tourism development, the structure of good rural governance plays a very important role in creating of effective coordination and interaction in various sectors which are active in tourism. The purpose of this study was to investigate the role of good governance in sustainable rural tourism development. In order to study the good governance in the villages of the region, first, one sample t-test was used to test the extent of each of the nine indicators of good rural governance and finally, by combining them, the overall situation of the villages was analyzed. Pearson correlation test was used to find out the relationship between good rural governance and sustainable rural tourism which Pearson correlation coefficient (0.955) indicates a direct, positive and highly significant relationship. The results of the VIKOR model (ranking of villages in terms of sustainability) and the COPRAS model (ranking of villages based on good governance indices) are completely consistent. The villages of Lasjerd and Biabank rank first in terms of good governance indicators and sustainability indicators. In order to test hypotheses and measure sustainability indicators of rural tourism development in Sorkheh Township, at first, the degree of sustainability of each of the environmental, socio-cultural and economic dimensions were tested by using one-sample t-test. The average status of environmental (0.457), socio-cultural (1.039) and economic (0.652) indicators indicates the stability of these indices. Then Pearson correlation test was used to analyze the correlation that there is a direct, positive and strong relationship between the variables of rural governance (total) and the variables of economic sustainability, socio-cultural sustainability and environmental sustainability.

Citation: Pazoki Masoumeh, Sheikhi Davood , Zand Farhad (2021)The Study of Good Governance in Sustainable Rural Tourism Development (Case Study: Sorkheh Township) .Journal of Regional Planning , Vol 11, No 43, PP:64-78

DOI: 10.30495/jzpm.2021.3934

*Corresponding author: Masoumeh Pazoki

Address: Associate Professor, Faculty of Geography and rural planning University of PNU, Tehran, Iran

Tell: +989125157258

Email: masomepazoki@yahoo.com

Extended Abstract

Introduction

Rural tourism is a major force in improving the economic growth of the villages and by creating productive job opportunities based on the available potential in the villages, it increases the level of welfare, living standards, income, security, population preservation, Maintaining of ecological balance and natural resources, traditional texture and cultural characteristics of the villages. The best rural management approach for tourism development is exploiting all the potential of tourists attracting and creating a competitive environment in the tourism market in the rural environment. Traditional rural management methods characterized by lack of rural participation, exclusivity, lack of creativity and innovation in development plans and the uncertain status of rural management in the planning process then It cannot be a good response to the needs of people and tourists, the participation of all Beneficiaries in the planning of tourism development and good service. Therefore, the establishment of a participatory environment and sustainable investment in the rural tourism Economic sector by villagers, local institutions and the private sector, it Can contribute to the sustainability of development in the rural tourism sector, in addition to providing good services to tourists, creating a healthy competitive environment, forming diverse economic activities related to tourism. The villages of Sorkheh Township have many historical, cultural and natural attractions and Due to the development of tourism in the region and the increasing number of visitors, this study seeks to analyze good governance in sustainable development of rural tourism in Sorkheh Township. It seeks to answer the question, "Can the realization of a good rural governance approach contribute to the sustainable development of tourism in the region?" From the beginning of the research, the authors have taken into consideration the following three hypotheses: 1) Sorkheh Township is in good condition in terms of good rural governance indicators; 2) Sorkheh Township is in good condition in terms of sustainable rural tourism development indicators; 3) There is a significant relationship between good rural governance and sustainable rural tourism development in Sorkheh.

Methodology:

This research is an applied research in terms of purpose, and based on the nature of the data, is a Mixed-method research. In this study, Delphi method was used to identify the importance of each of the effective factors in analyzing the position of good governance in rural tourism development sustainability. The statistical population of the study was non-native tourists who visited Sorkheh Township in autumn 2018, Therefore, the sample size was selected from 170 statistical population (when the total size of the statistical population is unknown and the variance of the statistical population is also unknown). 170 non-native tourists were selected at random. Data gathering tool is a researcher-made questionnaire. The variables of this research in the field of governance are: participation, transparency, rule of law, justice, accountability, Responsiveness, supervision, Efficiency, and Professionalism. Data analysis was performed by using SPSS software and one-sample t-test and Pearson correlation coefficient and COPRAS and VIKOR technique.

Findings

The results of the VIKOR model (ranking of villages in terms of sustainability) and the COPRAS model (ranking of villages based on good governance indices) are completely consistent. The villages of Lasjerd and Biabank rank first in terms of good governance indicators and sustainability indicators. In order to ensure good rural governance situation in the region, the research indices were combined and they were measured by using one-sample t-test and the study area is in desirable condition. In order to measure sustainability indices of rural tourism development, first, the sustainability of each dimension was tested by using one-sample t-test that the result of the test shows the stability of these indicators. Pearson correlation test was used to determine the relationship between good governance and rural tourism and to determine the direction and intensity of this relationship that shows a direct, positive and very strong relationship. Pearson correlation coefficient test shows that there is a positive, direct and significant relationship between the variables of total rural governance with economic sustainability, socio-cultural sustainability and environmental sustainability.

Conclusion

The existence of a framework for the governance in rural tourism is essential. Due to the strong dependence of rural tourism to the natural and human resources of the village and the lack of optimal use of these resources and the influence of economic, socio-cultural and environmental situation of the village from tourism. The results show that there is a very weak relationship between accountability and responsiveness with economic, socio-cultural and environmental sustainability variables. Respondents believed that responsibility and accountability of officials could help improve the conditions for rural tourism development in the region. Since good rural governance means the relationship between government actors and non-government beneficiaries then the necessary conditions must be provided for private sector investors and people's participation in various stages of planning and implementing of tourism projects. Accountability is one of the mechanisms for achieving social justice and it is proposed to provide mechanisms to address the demands of people and investors in rural tourism to promote

social justice and create equal opportunities for the population. Therefore, the presence of accountable formal institutions is essential in the structuralism of management. Good rural governance requires fair legal frameworks to be implemented impartially and according to common values of society, all the people and active institutions in the field of rural tourism to be equal in law. No person or institution should use rent to carry out rural tourism projects. In order to develop rural tourism in the region with respect to the variables of rural governance, it is suggested to document tourism capacities and potentials in the villages of the study area; Coordination between government agencies, Township and villages authorities and the private sector in attracting credit and developing infrastructure; Increase people's participation and private sector participation in all stages of tourism development planning and finally, Utilize the capacity of indigenous peoples in the process of rural tourism development, including eco-tourism homes, infrastructure improvements, and justification education classes. Due to the high percentage of university graduates in the area.

مقاله پژوهشی

بررسی جایگاه حکمروایی خوب در توسعه گردشگری روستایی پایدار (مورد پژوهی: شهرستان سرخه)

معصومه پازکی^{۱*}، داوود شیخی^۲، فرهاد زند^۳

۱. استادیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

۲. استادیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

۳. استادیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

چکیده

در فرآیند توسعه گردشگری، ساختار حکمروایی خوب روستایی نقش بسیار مهمی در ایجاد هماهنگی و تعامل مؤثر در بخشهای مختلف فعال در زمینه گردشگری را بر عهده دارد. پژوهش حاضر با هدف بررسی جایگاه حکمروایی خوب در توسعه گردشگری روستایی پایدار صورت گرفته است. برای بررسی وضعیت حکمروایی خوب ابتدا با استفاده از آزمون t تک نمونه ای میزان هر یک از شاخصهای نه گانه حکمروایی خوب روستایی مورد آزمون قرار گرفت و در نهایت با ترکیب آنها وضعیت کلی روستاها مورد تحلیل و بررسی قرار گرفت. به منظور آگاهی از وجود رابطه بین حکمروایی خوب روستایی و گردشگری روستایی پایدار از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد که میزان ضریب همبستگی پیرسون (۰/۹۵۵) نشاندهنده رابطه مستقیم، مثبت و معنادار می باشد. نتایج حاصل از مدل ویکور (رتبه بندی روستاها از لحاظ پایداری) و مدل کوپراس (رتبه بندی روستاها بر اساس شاخص های حکمروایی خوب) کاملاً با هم مطابقت دارند و روستاهای لاسجرد و بیابانک هم از لحاظ شاخص های حکمروایی خوب و هم از لحاظ شاخصهای پایداری توسعه در رتبه اول قرار گرفته اند. به منظور آزمون فرضیات و سنجش شاخصهای پایداری توسعه گردشگری روستایی در شهرستان سرخه، ابتدا میزان پایداری هر یک از ابعاد زیست محیطی، اجتماعی - فرهنگی و اقتصادی با استفاده از آزمون t تک نمونه ای آزمون شدند که میانگین وضع موجود در شاخصهای زیستمحیطی (۰/۴۵۷)، اجتماعی - فرهنگی (۱/۰۳۹) و اقتصادی (۰/۶۵۲) نشان دهنده پایداری این شاخصها میباشد و سپس آزمون همبستگی پیرسون صورت گرفت که بین متغیر حکمروایی روستایی (کل) بامتغیر های پایداری اقتصادی، پایداری اجتماعی - فرهنگی و پایداری زیست محیطی رابطه مستقیم، مثبت و قوی برقرار می باشد.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۱۰/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱/۲۳

شماره صفحات: ۶۴-۷۸

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

واژه‌های کلیدی:

حکمروایی خوب روستایی، گردشگری روستایی، کوپراس، ویکور، شهرستان سرخه

استاد: پازکی معصومه، شیخی داوود، زند فرهاد (۱۴۰۰): بررسی جایگاه حکمروایی خوب در توسعه گردشگری روستایی پایدار (مورد پژوهی: شهرستان سرخه)، فصلنامه برنامه ریزی منطقه ای، سال ۱۱، شماره ۴۳، مردودشت: صص: ۶۴-۷۸

DOI: 10.30495/jzpm.2021.3934

* نویسنده مسئول: معصومه پازکی

نشانی: ستادیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

تلفن: ۰۹۱۲۵۱۵۷۲۵۸

پست الکترونیکی: masomepazoki@yahoo.com

مقدمه :

گردشگری روستایی نیروی اصلی در زمینه بهبود و رشد اقتصادی روستاها محسوب میگردد و با ایجاد فرصتهای شغلی مولد مبتنی بر پتانسیلهای موجود در روستا، سبب افزایش سطح رفاه، استانداردهای زندگی، درآمد، امنیت، ثبات و نگهداشت جمعیت، پیشگیری از مهاجرت‌های بی‌رویه، حفظ تعادل اکولوژیک و منابع طبیعی، حفظ بافت سنتی و ویژگیهای فرهنگی روستا میشود. در عصر حاضر گردشگری یکی از پردرآمدترین بخش‌های اقتصادی است که از آن به عنوان "گذرگاه توسعه" یاد میگردد (Darvishi et al, 2014: 70) و موجب افزایش درآمدهای ملی میشود

(Hadizadeh & Sakhaei, 2014: 40; Estelaji et al, 2012: 130). اشتغال زایی و درآمد زایی دو پارامتر مهم در گفتمانهای مسلط برنامه ریزان و سیاست گذاران توسعه روستایی به حساب می‌آیند، لذا بدون شک مهمترین عامل شتاب دهنده روند درآمد زایی روستائیان، تنوع سازی اشتغال است. با توجه به اهمیتی که گردشگری در تنوع بخشی فعالیتهای مناطق روستایی دارد (Rezvani & Bayat, 2014: 15) میتواند با متنوع سازی اقتصاد روستا و توانمند سازی مردم محلی از طریق خلق فرصتهای شغلی جدید به توسعه منابع انسانی کمک کند (Barghi et al, 2012: 32)، از این رو اهمیت مشارکت مردم محلی در کیفیت فعالیتهای گردشگری، بیشتر احساس میشود و در صورتی که گردشگری روستایی به نحوی مناسب برنامه ریزی و مدیریت شود، می‌تواند خالق یا محرک یک فرایند توسعه یافته برای حصول به پایداری توسعه در نواحی روستایی و نیز پایداری جوامع محلی (Sharifzadeh & Moradi Nejad, 2002: 53) باشد. بهترین روش مدیریتی روستا جهت توسعه گردشگری، بهره برداری از تمامی ظرفیتهای جذب گردشگر و ایجاد یک فضای رقابتی در بازار گردشگری در محیط روستا به حساب می‌آید. دیپاریها بر اساس الگوی مشارکتی، میتوانند باشکستگی سازمانها و نهادهای محلی- بومی، افقی و فرابخشی، جامعه روستایی را به سمت پایداری توسعه و توانمند کردن روستائینان سوق دهند. مدیریت روستاها، به منظور اداره امور مربوط به توسعه روزافزون گردشگری در فضاهای روستایی با مشکلات و موانع متعدد به ویژه ارائه خدمات خوب به گردشگران مواجه می‌باشند؛ از این رو شیوه‌های سنتی مدیریت روستا که مشخصه اصلی آن عدم مشارکت روستائینان، انحصارگرا بودن، کمبود خلاقیت و نوآوری در برنامه‌های توسعه و نامشخص بودن جایگاه مدیریت روستا در فرایند برنامه ریزی می‌باشد، نمی‌تواند پاسخگوی مناسب به نیازهای مردم و گردشگران، مشارکت تمامی ذی‌نفعان در امر برنامه ریزی توسعه گردشگری و خدمات رسانی خوب باشد لذا بستر سازی فضای مشارکتی و سرمایه گذاری پایدار در بخش اقتصاد گردشگری روستایی توسط روستائیان، نهادهای محلی و بخش خصوصی می‌تواند علاوه بر ارائه خدمات خوب به گردشگران، ایجاد فضای رقابتی سالم، شکل گیری فعالیت‌های اقتصادی متنوع مرتبط به گردشگری به پایداری توسعه در بخش گردشگری روستایی منجر شود. روستاهای شهرستان سرخه دارای جاذبه‌های متعدد تاریخی، فرهنگی و طبیعی می‌باشند و با توجه به توسعه گردشگری در این منطقه و افزایش روزافزون تعداد بازدید کننده‌های داخلی و خارجی از این شهرستان، این پژوهش به دنبال تحلیل حکمروایی خوب در توسعه پایدار گردشگری روستایی در شهرستان سرخه می‌باشد و به دنبال یافتن پاسخ این پرسش است که " آیا تحقق بخشی رهیافت حکمروایی خوب روستایی می‌تواند سبب تحقق پایداری توسعه گردشگری در این منطقه شود؟ " نگارندگان از ابتدای پژوهش سه فرضیه ذیل را مطرح نظر قرار داده‌اند: (۱) شهرستان سرخه به لحاظ شاخصهای حکمروایی خوب روستایی در وضعیت خوبی قرار دارد؛ (۲) شهرستان سرخه به لحاظ شاخصهای توسعه گردشگری روستایی پایدار در وضعیت خوبی قرار دارد؛ (۳) بین حکمروایی خوب روستایی و توسعه گردشگری روستایی پایدار در شهرستان سرخه رابطه معناداری وجود دارد.

مبانی نظری و پیشینه تحقیق

از منظر سیستماتیک، حکمروایی، فراتر از حکومتداری است و مبین وجود ساختارهای داخلی و خارجی مبتنی بر قدرت سیاسی و اقتصادی است که از طریق این ساختارها، مشکلات مربوط به کمبود منابع، تولید و توزیع آنها سامان مییابند که با تغییر نقش دولت از یک تأمین کننده به بخش توانمندساز اصلی همراه است. حکمروایی، گروه‌های اصلی متشکل از بازیگران دولتی، بخش خصوصی و جامعه مدنی را شامل شده و دربر گیرنده فرایند شناسایی و تشخیص تصمیماتی است که در آن مجموعه، پایه ریزی شده‌اند (Aminian et al, 2017: 132). حکمروایی محصولی انسانی است (Malek Hosseini, 2017: 9) و اگر آنرا یک سیستم بدانیم که دارای فرایندهایی میباشد، با توجه به اینکه سیستم دارای آنتروپی است برای منفی کردن آنتروپی نیاز به سلسله اقداماتی است که آن " حکمروایی خوب " می‌باشد که با هدف اثربخشی به عملکرد نظام حکمروایی به تعریف و تاکید بر مولفه‌هایی چون مشارکت پذیری، پاسخگویی، شفافیت، قانونمندی، محاسبه پذیری و عدالت محوری می‌پردازد. واضح است وجود چنین شاخصهایی در مقوله حکمروایی خوب نشانگر ویژگیهای برجسته یک حکومت دموکراتیک نیز میباشد، در چنین حکومتی افزایش اعتماد شهروندان به دولت و رضایت عمومی در اولویت قرار دارد. حکمروایی خوب منجر به پایداری محیطی و سرمایه گذاری یک سیستم سیاسی و دولتی است که در جهت فراهم سازی بستر پاسخگویی به نیازهای شهروندان به شیوه ای دموکراتیک، مشارکتی و شفاف ایجاد میشود (Rezvani et al, 2017: 47). پیامدهای توسعه نیافتگی مناطق روستایی، همچون؛ فقر گسترده، نابرابری فزاینده،

رشد سریع جمعیت، بیکاری و مهاجرت، موجب توجه به توسعه روستایی و حتی تقدم آن بر توسعه شهری شد (Najarzade et al, 2017: 26). صنعت گردشگری، مسالمت آمیزترین جنبش خانواده بشری است (Taghvaei & zanganeh, 2012: 90) و فرصتهای واقعی برای کاهش فقر، خلق اشتغال برای افراد زیان دیده و تحریک توسعه منطقه ای رافراهم می آورد (Ebrahimzadeh et al, 2003: 3-4; Mckercher, 2012: 41). تحقق اهداف توسعه پایدار در گردشگری روستایی مستلزم مدیریت رویکردهای اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی و نهادی است، براین اساس حکمروایی و توسعه گردشگری روستایی جنبه های کلیدی مشترک دارند؛ از جمله این که هدف هر دو گسترش مشارکت عمومی است و ایجاد محیطی که در آن دولتها، سازمانهای اجتماعی، بخش خصوصی و افراد بتوانند در برنامه ریزی و مدیریت جامعه مشارکت فعال داشته باشند. نکته بعدی این است که هر دو آنها به دنبال بهبود وضعیت زندگی مردم میباشند. پایداری صنعت گردشگری از طریق بهبود شاخصهای حکمروایی و مدیریت صحیح گردشگری توسط دولت و افزایش حضور مؤثر بخش خصوصی در این صنعت در روستاها سبب شکوفایی اقتصادی و اشتغالزایی، مهاجرت معکوس به مناطق روستایی و رونق اقتصادی روستاها، افزایش سطح بهره وری در گردشگری و به ویژه مناطق کم درآمد میگردد. در کل میتوان رابطه بین توسعه صنعت گردشگری و حکمروایی رادر قالب عوامل فوق، اینگونه تبیین کرد: وجود بازار محور، سیاست گذاری غیر متمرکز و فرایند تصمیمگیری پایین به بالا و مشارکت سهامداران، حداقل کردن میزان اختلالات سیاسی و حداقل ساختن سطح پیاده سازی سیاستهای مطلوب، مشارکت مؤثر نهادهای دولتی ذیربط با بخش خصوصی و نهادهای مردمی روستاها و تعاونیها (Heidari sarban et al, 2018: 39&40).

پایداری در گردشگری، نیازمند حرکت به سوی استفاده از جاذبه های گردشگری مطابق با نیاز امروز و حفظ و ماندگاری این منابع برای آینده است (Tayebi et al, 2015: 220) و نهادهای مالی بین المللی نظیر بانک جهانی و صندوق بین المللی پول همگی بر این عقیده اند که حکمرانی خوب یک ضرورت حیاتی برای کمک به تحقق برنامه های توسعه ای (Rannani et al, 2013: 3) از جمله گردشگری است. باتوجه به نقش مؤثر اقتصاد گردشگری در جامعه، حرکت به سوی شیوه های مطلوب مدیریتی، سیاست گذار و پایدارتر در حفاظت از جاذبه ها و منابع برای آینده این صنعت امری ضروری است و بهره گیری از تحلیل های مبتنی بر نظریه حکمروایی خوب شیوه ای کارآمد برای حل معمای توسعه گردشگری (Aminian & seyed Naghavi, 2018: 68) است. توسعه گردشگری به مثابه یک سیستم است که اجزایی چون گردشگر، جامعه میزبان، محیط، نهادهای دولتی، تقاضا، عرضه و ... را شامل می شود و ضرورت هماهنگی بین اجزا بر همگان آشکار است (Mohammad nejad et al, 2015: 2&3). حکمروایی خوب مهمترین فاکتور در ساختن گردشگری به عنوان یک فعالیت موفق برای توسعه پایدار است (Wesley & pforr, 2010: 11). پارامترهای حکمروایی خوب در توسعه گردشگری در میان اجتماعات محلی عبارتست از: فرهنگهای مثبت، ارتباطات سازنده و اجتماعات درگیر؛ شفافیت و مسئولیت پذیری؛ دید راهبردی و رهبری؛ پذیرش تنوع و تعقیب برابری و دربرگیری؛ توسعه دادن دانش، یادگیری و تسهیم مهارت؛ نقش ها و مسئولیت های آشکار مشارکت کنندگان و فرایندهای شبکه ای (Beaumont & Dredge, 2010: 11)

در زمینه پژوهش حاضر مطالعاتی صورت گرفته است مانند؛ Heidari sarban et al, 2017 در پژوهشی با عنوان "ارزیابی اثرات حکمروایی بر توسعه گردشگری روستایی، مطالعه موردی: شهرستان نیر" به این امر اشاره کرده اند که: بهبود شاخص های حکمروایی میتواند سبب توسعه مناطق روستایی در همه ابعاد به ویژه اقتصاد و گردشگری روستایی شود. Heidari sarban, 2017 در پژوهشی به "بررسی اثرات سرمایه اجتماعی بر حکمروایی روستایی در روستاهای شهرستان اردبیل" پرداخته و معتقد است که هدف حکمروایی به حداکثر رساندن بهزیستی عمومی و توجه به بهره مندی مادی و معنوی انسان ها و آزادی شهروندان در همه مکانها و زمان هاست. Aminian & seyed Naghavi, 2018 در پژوهشی با عنوان "ارائه الگوی حکمروایی مطلوب گردشگری در ایران" به این نتیجه رسیده اند که شرط دستیابی به حکمروایی مطلوب، بستر سازی مطلوب اجتماعی، فرهنگی و سیاسی است که با توسعه مشارکت مدنی دست اندرکاران، عدالت محوری در جامعه و کاهش تصدی گری دولتی امکان پذیر است. Rokneddin Eftekhari et al, 2012، در مقاله ای با عنوان ارائه الگوی مناسب حکمروایی خوب روستایی در ایران، معتقدند که مشکلات ساختاری روستا برآمده از عدم وجود تعادل بین کنشگران با تاکید بر هیافت مکانیکی به جای هیافت انسانگرا می باشد. Rokneddin Eftekhari et al, 2011، در مقاله ای با عنوان تبیین رابطه هیافت حکمروایی خوب و توسعه پایدار روستایی در مناطق روستایی استان مازندران، پیشنهاداتی را برای دستیابی به توسعه پایدار روستایی با هیافت حکمروایی خوب ارائه کرده اند از جمله: توسعه فرهنگ کارآفرینی، تقویت فرایند توسعه مشارکتی و تاکید بر منابع محلی و منطقه ای. پژوهش حاضر به منظور بررسی جایگاه حکمروایی خوب در توسعه گردشگری روستایی پایدار سعی کرده است با رویکردی جدید و با توجه به مطالعات پیشین، روستاهای شهرستان سرخه را مورد مطالعه قرار بدهد که نتایج پژوهش نگارندگان نشان می دهد تا کنون پژوهشی با این عنوان و با این روش در منطقه مورد مطالعه صورت نگرفته است و رشد روزافزون بازدید گردشگران داخلی و خارجی از منطقه مورد مطالعه سبب شد تا این پژوهش انجام بگیرد.

جدول ۱. توضیح پارامترهای موثر توسعه پایدار گردشگری روستایی در پرتو حکمروایی خوب

مشارکت	تمامی روستائیان بایستی مستقیم یا از طریق نهادهای میانجی در فرآیند تصمیم گیری شرکت داشته باشند و مشوق های لازم برای ورود سرمایه گذاران بخش خصوصی در فرآیند توسعه گردشگری روستایی فراهم شود.
شفافیت	بیانگر ایجاد اعتماد متقابل بین حکومت و روستائیان از طریق تأمین اطلاعات با تضمین دسترسی آسان به اطلاعات لازم و کافی در مورد طرح ها و ضوابط و قوانین گردشگری و ایجاد سامانه بازاریابی و تبلیغات جهت شناسایی جاذبه های گردشگری فضاهای روستایی به جامعه هدف می باشد.
قانون مداری	منظور اجرای قوانینی است که برای همه روستائیان در فرآیند توسعه گردشگری ضمن توجه به حقوق پایه انسانی و ملاحظه ارزشهای متداول جامعه روستایی، سودمند و ضروری است.
پاسخگویی	پاسخگویی از طریق فرآیندهای انتخاب صاحبان قدرت و همینطور از طریق رویه هایی تعیین می گردد که بدان طریق، فرآیند تصمیم سازی عمومی و نتایجی که آن ها به وجود می آورند در راستای تعاملات عمومی و بازخورد آن ها مورد حمایت قرار می گیرند.
عدالت	بر فراهم آوردن فرصتهای برابر برای روستائیان جهت مشارکت در برنامه های توسعه گردشگری تاکید دارد.
مسئولیت پذیری	مسئولان دولتی و بخش خصوصی فعال در توسعه گردشگری روستایی باید مسئولیت اقدامات خود و اثرات زیست محیطی آنها را در فرآیند توسعه گردشگری در فضاهای روستایی بپذیرند و درقبال آن ها به نهادهای بازرسی و مردم پاسخگو باشند.
نظارت	فعالان حوزه گردشگری روستایی باید استراتژی مشخص و نگاه راهبردی جهت نیل به پایداری، توسعه و پیشرفت مناطق با مشارکت روستائینداشته باشند و مردم و مسئولین باید بر اقدامات انجام شده در این زمینه نظارت مستمر داشته باشند.
کارآیی و اثربخشی	تضمین اعطای خدمات به گردشگران با مصرف بهینه و عاقلانه منابع در دسترس و واگذاری اختیارات توسعه گردشگری روستایی به مدیریت روستا و مردم محلی به منظور کنترل بهینه هزینه های مالی و زیست محیطی در روند توسعه گردشگری روستایی، ضروری است.
تخصص گرایی	چشم انداز توسعه گردشگری روستایی در سکونتگاه های روستایی باید با کمک متخصصین و با نظرخواهی از مردم بومی تهیه گردد.

منبع: Heidari, Mohammad nejad et al, 2015, Haji Alizadeh et al, 2016, Turner & Hiume, 2005, UNDP, 2002, Fathi et al, 2016, sarban et al, 2017

روش شناسی پژوهش و شناخت محدوده

پژوهش حاضر با توجه به ماهیت موضوع، از نوع کاربردی و به شیوه اسنادی-پیمایشی اجرا شده است. در این پژوهش به منظور شناخت اهمیت هریک از شاخص های موثر در تحلیل جایگاه حکمروایی خوب در پایداری توسعه گردشگری روستایی در شهرستان سرخه از روش دلفی استفاده شده، به طوریکه این فرآیند به گروهی که شامل اجزای جداگانه و مستقل است، اجازه می دهد که در حل مسائل پیچیده شرکت کنند (Morshedi et al, 2016: 21). جامعه آماری تحقیق گردشگران غیربومی بودند که در پاییز ۱۳۹۷ از شهرستان سرخه بازدید کرده اند لذا حجم نمونه انتخابی ۱۷۰ نفر از افراد جامعه آماری (زمانیکه حجم کل جامعه آماری نامعلوم باشد و واریانس جامعه آماری نیز نامشخص باشد) تعیین شد و به صورت تصادفی ۱۷۰ نفر از گردشگران غیر بومی انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخت می باشد که شاخصها و گویه های به کار رفته در زمینه حکمروایی خوب، در جدول شماره ۲ آورده شده است. روایی پرسشنامه طبق نشر اساتید صاحب نظر جغرافیا و برنامه ریزی روستایی تأیید شد. اعتبارسنجی آن نیز با روش آلفای کرونباخ، به دست آمده (جدول شماره ۲) و تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS و تکنیک کوپراس و ویکور انجام شده است.

جدول ۲. شاخص ها و گویه های به کار رفته در پژوهش

شاخص ها	گویه ها	آلفای کرونباخ
مشارکت	آموزش مردم محلی به منظور مشارکت در مراحل مختلف برنامه ریزی و اجرا؛ مشارکت نهادهای مدنی، سازمانهای غیردولتی، تعاونیها جهت توسعه زیرساختها؛ مشارکت در ارائه خدمات؛ تفویض اختیار به روستائیان و تسهیل مداخله روستائیان در روند توسعه گردشگری.	۰/۹۵
شفافیت	شفافیت در ارائه اطلاعات به روستائیان؛ نظر خواهی از مردم درباره طرح توسعه گردشگری در روستا؛ مستندسازی اطلاعات؛ پایش عملکرد مدیران روستا در زمینه توسعه گردشگری روستایی؛	۰/۹۲
قانون مداری	التزام مدیریت روستا به پایبندی در برابر قوانین وضع شده در روند توسعه گردشگری؛ بی طرفی در برابر قانون؛ عدم تأثیرگذاری گروه های صاحب نفوذ در تصمیم گیری ها؛ مقاومت مدیریت روستا در برابر رفتارهای خلاف قانون یا آسیب رساندن به محیط زیست و ...؛ احترام به حقوق شهروندی روستائیان.	۰/۸۴
پاسخگویی	پاسخگویی صادقانه مدیریت روستا در ارائه برنامه های توسعه گردشگری؛ تشریح پروژه های گردشگری در سطح روستا قبل از اجرا، برگزاری جلسات عمومی برای تشریح اقدامات مربوط به فعالیت های گردشگری.	۰/۸۸
عدالت	توزیع عادلانه منابع و امکانات روستا و دسترسی به فرصت های برابر برای تمام روستائیان؛ برقراری عدالت جنسیتی جهت اشتغال در بخش گردشگری؛ توجه به منافع جمعی روستائیان در فرآیند توسعه گردشگری؛	۰/۹۰

مسئولیت پذیری	تلاش مدیریت روستا جهت تشویق مردم به مشارکت در مراحل مختلف توسعه گردشگری؛ مسئولیت پذیری مدیران و مسئولان روستایی و مسئولیت پذیری مردم روستا؛ پیگیری تحقق طرح توسعه گردشگری؛ استفاده از مدیران و مسئولان شایسته در روستا.	۰/۸۶
نظارت	وجود ارتباط متقابل و سازنده بین دهیاری و شورای اسلامی روستا با نهادهای بخش خصوص؛ نگرش و باور به کار جمعی در فعالیت های گردشگری روستا؛ نظارت مردم بر عملکرد مدیران طرح توسعه گردشگری در روستا؛ همفکری مدیریت روستا با مردم، نهادهای مدنی و بخش خصوصی.	۰/۷۶
کارآیی و اثربخشی	دائمی و مستمر بودن فعالیت مدیریت روستا در روند توسعه گردشگری؛ بهبود شیوه امور با مشارکت روستائین و نهادهای مدنی و بخش خصوصی فعال در گردشگری روستایی؛ واگذاری ارائه خدمات به مردم محلی، تعاونی ها، بخش خصوصی و ...؛ استفاده درست و اصولی از منابع در دسترس جهت توسعه پایدار گردشگری.	۰/۹۷
تخصص گرایی	وجود نیروی انسانی و متخصص؛ استفاده از افراد باتجربه و دانش روز در فرایند برنامه ها؛ تشکیل تعاونی های تولید روستایی موثر در توسعه گردشگری.	۰/۸۹

منبع : یافته های پژوهش؛ Rokneddin Eftekhari et al, 2012: 15؛ Mohammad nejad, 2015: 13؛Haji Alizadeh, 2016: 244
شاخص های توسعه گردشگری روستایی پایدار در ابعاد مختلف که نتیجه تحقیقات کتابخانه ای می باشد در جدول شماره ۳ مشخص شده است.

جدول ۳. شاخص های توسعه گردشگری روستایی پایدار

ابعاد	شاخص ها	آلفای کرونباخ
زیست محیطی	حفاظت از محیط زیست روستا، جلوگیری از آلودگی منابع آب و خاک و آلودگی بصری؛ بهداشت محیط، دفع بهداشتی پسماندها، حفظ فضای سبز و اکوسیستم روستا، بهسازی بافت قدیم روستا	۰/۸۷
اجتماعی فرهنگی	بهبود کیفیت زندگی و سرمایه اجتماعی، افزایش امنیت اجتماعی، تصمیم گیری مشارکتی، توجه به دانش بومی، حفظ فرهنگ اصیل روستا	۰/۸۸
اقتصادی	فرصت های برابر اشتغال، امنیت سرمایه گذاری بخش خصوصی، افزایش میزان درآمد و پس انداز خانوار، کاهش نرخ بیکاری، توزیع عادلانه منافع حاصل از توسعه گردشگری	۰/۹۲

منبع: Akbari Samani et al, 2013 ؛ Rokneddin Eftekhari et al, 2010 ؛Yari Hesar & Bakhtar, , 2016 ؛ Azami & Hashemi, 2017

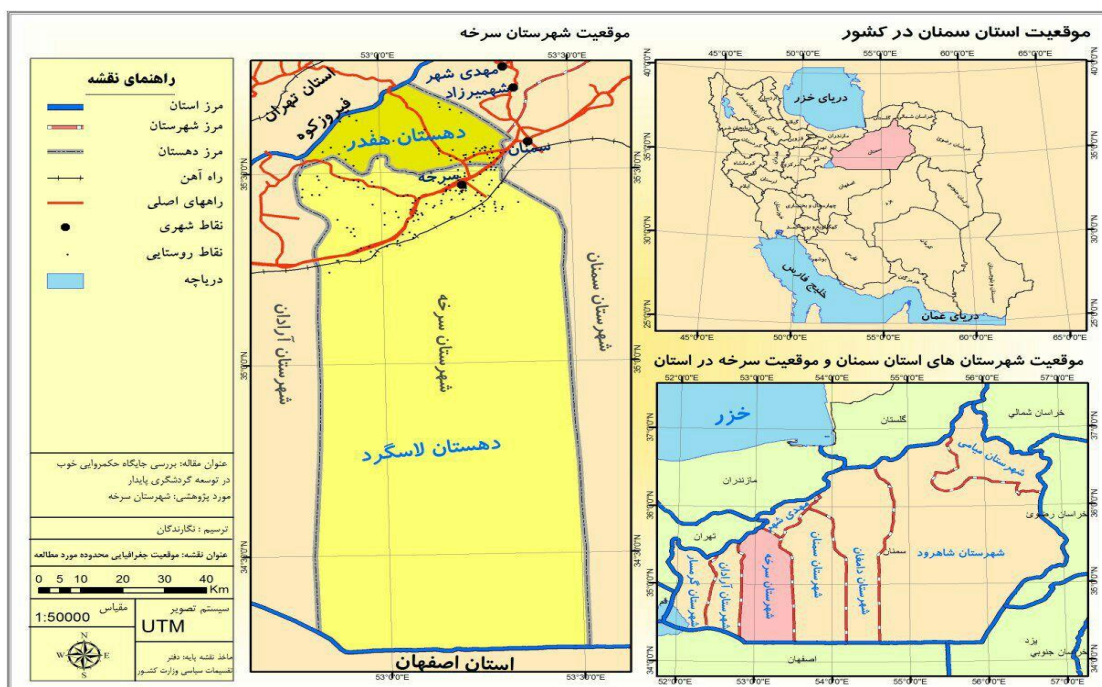
شهرستان سرخه از شمال باستان تهران و شهرستان فیروزکوه واز جنوب باستان اصفهان و کویر لوت واز غرب باشهرستان آرادان و گرمسار واز شرق باشهرستان سمنان ومهدیشهر همسایه است. این شهرستان دارای یک شهر، دودهستان (هفدر و لاسگرد) و ۱۴ روستا است. بخشی از جاذبه های گردشگری این شهرستان عبارتند از: **روستای بیابانک**: تپه باستانی 'گورون شپته' و گورستان مجوسان، 'جومه مچت' به معنای مسجد جامع که روزی آتشکده بوده است، اولین طاق ضربی جهان در باقرتپه، بقایای قلعه خندق که به آن 'گنگاؤ' به معنای گنگاب می گفته اند، قلعه حاجیان، قلعه مردنه، قلعه ساتوا، قلعه نوکلاته، قلعه مهدی وا، قلعه مسیح وا که هر کدام مربوط به یک رشته قنات به همین نام بوده است، موز مبلها (آب انبارها، یخچال)، بالنه ها (ساباط ها) و کویرکوه سرخ بیابانک وتندیس طبیعی پرنده همای سعادت؛ کاروانسرای لاسجرد؛ این کاروانسرا از نوع کاروانسراهای دو ایوانی می باشد. خانه حشمت اللشکر(حشمت بزرگ)؛ این مجموعه تاریخی شامل چهار منزل مسکونی، دارالحکومه، باغ، حمام ومدرسه بوده که بادگیرهای دو قلو برفراز این بنا با تزئیناتی ناب از نمادهای سرخه است، غار افتر: این غاریکی ازبزرگترین غارهای آهکی شهرستان است که در این غار محصولات لبنی دامداران افتر که دوره بیلاق را در گورسفید، طارم، کلارخان و افتر سپری می کنند، نگهداری می شود چشمه های آبگرم که در سطح شهرستان وجوددارد. **صنایع دستی** شامل: قالی بافی، گلیم بافی، حوله بافی، جاجیم بافی، روفرشی بافی (منبع: سازمان میراث فرهنگی و گردشگری استان سمنان).

یافته های پژوهش

یافته های توصیفی

توزیع فراوانی ودرصد پاسخگویان به پرسشنامه براساس ویژگیهای جمعیت شناختی به شرح جدول شماره (۴) می باشد. برحسب محل سکونت گردشگران، ۸۹/۶۴٪ ساکن شهرو ۱۰/۳۶٪ ساکن روستا بودند. از نظرجنسیت ۵۴٪ مرد و ۴۶٪ زن بودند. از نظرگروه های سنی، بیشتر اعضای نمونه آماری، در رده سنی ۳۵ تا ۴۵ سال (۳۱/۷۷ درصد) قرار داشتند و از نظر سطح سواد، ۳۶/۴۸ درصد دارای مدرک لیسانس و ۲۳/۵۳ درصد دارای مدرک فوق لیسانس بودند.

شکل ۱. نقشه موقعیت جغرافیایی منطقه مورد مطالعه
جدول ۴. ویژگی های جمعیت شناختی پاسخ دهندگان

گروه های سنی (سال)	فراوانی (درصد)	تحصیلات	فراوانی
زیر ۱۸ سال	۲/۹۴	زیر دیپلم	۷/۰۶
۱۸-۲۴/۹۵	۱۷/۰۵	دیپلم	۱۸/۲۳
۲۵-۳۴/۹۵	۲۸/۲۳	لیسانس	۳۶/۴۸
۳۵-۴۴/۹۵	۳۱/۷۷	فوق لیسانس	۲۳/۵۳
۴۵-۵۴/۹۵	۱۲/۹۴	دکتر	۱۴/۷
۵۵-۶۴/۹۵	۵/۸۹	-	-
۶۵ به بالا	۱/۱۸	-	-
جمع	۱۰۰	جمع	۱۰۰

یافته های تحلیلی

جهت بررسی وضعیت حکمروایی خوب در روستاهای منطقه ابتدا با استفاده از آزمون t تک نمونه ای میزان هر یک از شاخصهای نه گانه حکمروایی خوب مورد آزمون قرار گرفت و در نهایت با ترکیب آنها وضعیت کلی مورد تحلیل و بررسی قرار گرفت. بر اساس جدول شماره ۵، اختلاف میانگین در شاخصهای تحقیق نشان میدهد که میانگین وضع موجود شاخصها بالاتراز حد متوسط گویه هاست در نتیجه میتوان استنباط کرد که روستاها از نظر شاخصهای پژوهش در زمینه توسعه گردشگری روستایی پایدار در وضعیت مناسبی قرار دارند و عملکرد مدیریت روستا در یک سال اخیر در زمینه توسعه خانه های بومگردی و مرمت و بهسازی بافت تاریخی روستاها، جذب گردشگر، اشتغالزایی، مشارکت مردم، ایجاد فرصتهای برابر اشتغال، همیاری روستائیان، مستندسازی جاذبه ها و آثار تاریخی - فرهنگی در این مدت، تایید کننده نتایج این آزمون می باشد. جهت تحلیل وضعیت حکمروایی خوب از تکنیک کوپراس و جهت تحلیل وضعیت روستاها بر اساس میزان پایداری از روش ویکور استفاده گردید. بدین منظور ابتدا شاخصهای حکمروایی خوب با استفاده از روش آنتروپی اشانون مورد سنجش

و وزندهی قرار گرفتند و در نهایت با استفاده از تکنیک کوپراس وضعیت حکمروایی خوب در منطقه مورد مطالعه با استفاده از این شاخصها مشخص شد. در مرحله بعد با استفاده از تکنیک ویکور، میزان پایداری روستاها در ابعاد زیستمحیطی، اقتصادی، اجتماعی-فرهنگی مورد بررسی و سنجش قرار گرفت.

جدول ۵. نتایج آزمون t تک نمونه ای در بررسی وضعیت شاخصهای حکمروایی خوب در ارتباط با توسعه گردشگری روستایی

شاخص ها	t	Sig. (2-tailed)	اختلاف میانگین	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد میانگین
مشارکت	۵/۴۵۶	۰/۰۰۰	۰/۳۹۶	۳/۳۹۶	۱/۳۶۵	۰/۰۷۲
شفافیت	۶/۵۷۶	۰/۰۰۰	۰/۴۲۴	۳/۴۲۴	۱/۲۱۳	۰/۰۶۴
قانونمداری	۷/۶۸۷	۰/۰۰۰	۰/۴۰۳	۳/۴۰۳	۰/۹۸۶	۰/۰۵۲
پاسخگویی	۳/۵۵۱	۰/۰۰۰	۰/۲۱۰	۳/۲۱۰	۱/۱۱۳	۰/۰۵۹
عدالت	۱۲/۱۲	۰/۰۰۰	۰/۷۰۷	۳/۷۰۷	۱/۰۹۸	۰/۰۵۸
مسئولیت پذیری	۱۱/۰۲۹	۰/۰۰۰	۰/۵۸۰	۳/۵۸۰	۰/۹۹۰	۰/۰۵۲
نظارت	۶/۷۶۳	۰/۰۰۰	۰/۵۰۳	۳/۵۰۳	۱/۴۰۰	۰/۰۷۴
کارایی و اثربخشی	۱۲/۵۰۳	۰/۰۰۰	۰/۷۷۵	۳/۷۷۵	۱/۱۶۶	۰/۰۶۱
تخصص گرایی	۱۵/۱۸۳	۰/۰۰۰	۰/۸۸۵	۳/۸۸۵	۱/۰۹۷	۰/۰۵۸

منبع: یافته های پژوهش

جدول ۶. وزن هر یک از شاخص های حکمروایی خوب با استفاده از روش شانون

وزن شاخص	مولفه	ردیف
۰/۹۷۶۸	مشارکت	۱
۰/۹۵۶۲	شفافیت	۲
۰/۹۵۶۲	قانون مداری	۳
۰/۹۷۳۷	عدالت	۴
۰/۹۸۰۹	پاسخگویی	۵
۰/۹۶۵۲	مسئولیت پذیری	۶
۰/۹۱۰۲	نظارت	۷
۰/۹۴۰۱	کارایی و اثربخشی	۸
۰/۸۵۱۲	تخصص گرایی	۹

جدول ۷. نتایج ارزیابی مدل کوپراس

رتبه	N_j	Q_i	s_j^-	s_j^+	گزینه ها
۵	۶۰/۶۶	۰/۴۷۹۳	۰/۲۴۹	۰/۴۳۳۶	برکیان، نظامی، جوین
۴	۸۱/۵۲	۰/۵۷۸۱	۰/۲۱۱	۰/۵۳۲۴	عبدالله آباد پایین، عبدالله بالا، بخش آباد
۱	۱۰۰	۰/۷۰۹۱	۰/۲۴۹	۰/۵۲۶۱	لاسجرد و بیابانک
۲	۸۶/۶۸	۰/۶۱۴۷	۰/۲۰۱	۰/۵۶۹۲	صوفی آباد و مومن آباد
۳	۸۲/۷۹	۰/۵۸۷۱	۰/۱۶۹	۰/۵۴۱۴	اروانه، اسدآباد، افتر، ایج

در مدل کوپراس، گزینه ای که بهترین وضعیت را به لحاظ معیارها داشته باشد، با بالاترین درجه اهمیت N_j مشخص می شوند که برابر با ۱۰۰ درصد است، براین اساس روستاهای لاسجرد و بیابانک بهترین وضعیت را دارا می باشند.

جدول ۸. محاسبه R_j و S_j

R _j	S _j	روستا
۰/۲۱۵	۰/۸۵۲	برکیان، نظامی، جوین
۰/۲۰۱	۰/۶۸۳	عبدالله آباد پایین، عبدالله بالا، بخش آباد
۰/۱۳۴	۰/۲۶۱	لاسجرد و بیابانک
۰/۱۳۷	۰/۳۸۵	صوفی آباد و مومن آباد
۰/۲۳۶	۰/۷۴۴	اروانه، اسداباد، افتر، ایچ

جدول ۹. مقدار Q و نتیجه آزمون ویکور

Q	روستا
۱۰۰	برکیان، نظامی، جوین
۰/۷۰۰	عبدالله آباد پایین، عبدالله بالا، بخش آباد
۰	لاسجرد و بیابانک
۰/۱۶۲	صوفی آباد و مومن آباد
۰/۹۰۸	اروانه، اسداباد، افتر، ایچ

با توجه به میزان Q، روستاهای لاسجرد و بیابانک در بین سایر روستاها از لحاظ پایداری در رتبه اول قرار دارند. نتایج حاصل از مدل ویکور (رتبه بندی روستاها از لحاظ پایداری) و مدل کوپراس (رتبه بندی روستاها بر اساس شاخص های حکمروایی خوب) کاملاً با هم مطابقت دارند و روستاهای لاسجرد و بیابانک هم از لحاظ شاخص های حکمروایی خوب و هم از لحاظ شاخصهای پایداری توسعه در رتبه اول قرار گرفته اند.

آزمون فرضیه ها

به منظور اطمینان از وضعیت حکمروایی خوب روستایی در منطقه، شاخصهای تحقیق ترکیب و سپس با استفاده از آزمون t تک نمونه ای، مورد سنجش قرار گرفتند. اختلاف میانگین ۰/۸۷۲ و میزان t برابر با ۱۲/۲۴۲ می باشد و با توجه سطح معناداری می توان گفت که منطقه مورد مطالعه از این نظر در وضعیت مطلوبی قرار دارد.

جدول ۱۰. بررسی وضعیت کلی شاخصهای حکمروایی خوب روستایی در روند توسعه گردشگری پایدار در شهرستان سرخه

خطای استاندارد میانگین	انحراف معیار	میانگین	اختلاف میانگین	Sig. (2-tailed)	t	شاخص ها
۰/۷۱۳	۱/۳۴۱	۳/۸۷۲	۰/۸۷۲	۰/۰۰۰	۱۲/۲۴۲	شاخص ها

به منظور سنجش شاخصهای پایداری توسعه گردشگری روستایی در شهرستان، ابتدا میزان پایداری هر یک از ابعاد با استفاده از آزمون t تک نمونه ای آزمون شدند (جدول ۱۱) که میانگین وضع موجود در شاخصهای زیستمحیطی (۰/۴۵۷)، اجتماعی - فرهنگی (۱/۰۳۹) و اقتصادی (۰/۶۵۲) نشان دهنده پایداری میباشد و به منظور آگاهی از وجود رابطه بین حکمروایی خوب و گردشگری روستایی از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است (جدول ۱۲). میزان ضریب همبستگی پیرسون (۰/۹۵۵) بین دو متغیر، نشان دهنده رابطه مستقیم و مثبت و بسیار قوی می باشد.

جدول ۱۱. نتایج آزمون t تک نمونه ای در بررسی وضعیت شاخص های پایداری در توسعه گردشگری روستایی

خطای استاندارد میانگین	انحراف معیار	میانگین	اختلاف میانگین	Sig. (2-tailed)	t	شاخص ها
۰/۰۷۴	۱/۴۰۶	۳/۴۵۷	۰/۴۵۷	۰/۰۰۰	۶/۱۲	زیست محیطی
۰/۰۶۱	۱/۱۶۰	۴/۰۳۹	۱/۰۳۹	۰/۰۰۰	۱۶/۸۵	اجتماعی - فرهنگی
۰/۰۶۵	۱/۲۳۰	۳/۶۵۲	۰/۶۵۲	۰/۰۰۰	۹/۹۸	اقتصادی

جدول ۱۲. تحلیل همبستگی متغیر حکمروایی خوب روستایی با توسعه گردشگری روستایی پایدار

	حکمروایی خوب روستایی	گردشگری روستایی پایدار
حکمروایی خوب روستایی	Pearson Correlation	۱
	Sig. (2-tailed)	**۰/۹۵۵
	N	۱۷۰
توسعه گردشگری روستایی پایدار	Pearson Correlation	**۰/۹۵۵
	Sig. (2-tailed)	۱
	N	۱۷۰

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

جدول ۱۳. تحلیل همبستگی مولفه های متغیر حکمروایی خوب روستایی با مولفه های پایداری در توسعه گردشگری روستایی

متغیرهای پژوهش	پایداری اقتصادی	پایداری اجتماعی - فرهنگی	پایداری زیست محیطی
معناداری	ضریب همبستگی پیرسون	معناداری	ضریب همبستگی پیرسون
مشارکت	۰/۰۰۰	۰/۹۸۵	۰/۹۸۵
شفافیت	۰/۰۰۰	۰/۹۷۸	۰/۹۷۴
قانونمداری	۰/۰۰۰	۰/۸۱۰	۰/۷۸۸
پاسخگویی	۰/۰۱۱	۰/۱۳۴	۰/۱۴۲
عدالت	۰/۰۰۰	۰/۷۴۷	۰/۷۷۶
مسئولیت پذیری	۰/۰۱۱	۰/۱۳۶	۰/۱۴۷
نظارت	۰/۰۰۰	۰/۹۷۸	۰/۹۸۲
کارآیی	۰/۰۰۰	۰/۹۶۰	۰/۹۵۳
تخصص گرایی	۰/۰۰۰	۰/۳۸۲	۰/۳۸۸
کل حکمروایی	۰/۰۰۰	۰/۸۴۷	۰/۸۲۳

با توجه به جدول ۱۳ و میزان P-Value، بین متغیر حکمروایی روستایی کل با پایداری اقتصادی با ضریب همبستگی پیرسون ۰/۸۴۷، با متغیر پایداری اجتماعی - فرهنگی با ضریب همبستگی پیرسون ۰/۸۲۳ و با متغیر پایداری زیست محیطی با ضریب همبستگی پیرسون ۰/۸۷۱؛ رابطه مثبت، مستقیم و معناداری وجود دارد. براساس نتایج آزمون های t و همبستگی، هر سه فرضیه پژوهش تایید می گردند.

جمع بندی، نتیجه گیری و ارائه پیشنهادات

ذات اصلی حکمروایی خوب روستایی به منظور برنامه ریزی توسعه گردشگری روستایی، شناسایی منابع و جاذبه های موجود و پیرامون آن به جهت توسعه گردشگری روستایی و استفاده بهینه و پایدار از منابع و جاذبه هاست. به دلیل وابستگی شدید گردشگری روستایی به منابع طبیعی و انسانی روستا و چالشهای سر راه، عدم استفاده بهینه از این منابع و تاثیر پذیری محیطهای اقتصادی، اجتماعی- فرهنگی، سیاسی و زیست محیطی روستا از گردشگری، وجود یک چارچوب برای حکمروایی گردشگری روستایی را ضروری می کند. بر اساس نتایج پژوهش، مقایسه حد متوسط گویه ها و میانگین وضع موجود در شاخصهای تحقیق نشاندهنده مطلوبیت این شاخصها از نظر پاسخگویان میباشد. درآزمون همبستگی میزان ضریب همبستگی پیرسون بین متغیر حکمروایی روستایی کل با پایداری اقتصادی ۰/۸۴۷، با متغیر پایداری اجتماعی - فرهنگی ۰/۸۲۳ و با متغیر پایداری زیست محیطی ۰/۸۷۱؛ نشاندهنده وجود رابطه معنادار مثبت، مستقیم و معنادار می باشد. نتایج حاصل از مدل ویکور (رتبه بندی روستاها از لحاظ پایداری) و مدل کوپراس (رتبه بندی روستاها بر اساس شاخص های حکمروایی خوب) کاملاً با هم مطابقت دارند و روستاهای لاسجرد و بیابانک هم از لحاظ شاخص های حکمروایی خوب و هم از لحاظ شاخصهای پایداری توسعه در رتبه اول قرار گرفته اند. نتیجه پژوهش نشان میدهد که بین متغیر پاسخگویی و مسئولیت پذیری با متغیرهای پایداری اقتصادی، اجتماعی - فرهنگی و زیست محیطی رابطه بسیار ضعیفی وجود دارد و پاسخگویان معتقد بودند که مسئولیت پذیری و پاسخگویی مسئولان میتواند به بهبود شرایط توسعه گردشگری روستایی در منطقه کمک کند. از آنجا که حکمروایی خوب روستایی به معنای ارتباط بین عاملان حکومتی و ذی نفعان غیرحکومتی میباشد لذا باید شرایط لازم برای ورود سرمایه گذاران بخش خصوصی و مشارکت مردم در مراحل مختلف برنامه ریزی و اجرای پروژه های گردشگری فراهم گردد. پاسخگویی یکی از ساز و کارهای تحقق عدالت اجتماعی است و پیشنهاد می شود تا مکانیسم هایی برای رسیدگی به درخواست مردم و سرمایه گذاران در بخش گردشگری روستایی فراهم شود تا به شکلگیری عدالت اجتماعی و ایجاد فرصتهای برابر برای اهالی منجر گردد و از این رو حضور نهادهای رسمی پاسخگو در ساختار اداری مدیریت ضروری می باشد. حکمرانی خوب روستایی مستلزم چارچوب های قانونی عادلانه است که به صورت بی طرفانه اجرا شود و تمامی افراد و نهادهای فعال در زمینه گردشگری روستایی با توجه به ارزشهای متداول جامعه از نظر قانون برابر شمرده شوند و هیچ فرد یا نهادی از رانت جهت اجرای پروژه های گردشگری روستایی استفاده نکند از اینرو نتیجه پژوهش با نتیجه پژوهش حیدری ساربان (۱۳۹۶) و حیدری ساربان و همکاران (۱۳۹۶) همخوانی دارد. به منظور توسعه گردشگری روستایی در منطقه با توجه به متغیرهای حکمروایی روستایی پیشنهاد می شود که ظرفیت ها و پتانسیل های گردشگری در روستاهای منطقه مورد مطالعه مستند سازی شود و بین نهادهای دولتی زیربنا با مسئولین شهرستان و روستاها و بخش خصوصی در جذب اعتبارات و توسعه زیر ساخت ها هماهنگی برقرار شود و همین طور مشارکت مردم و بخش خصوصی در تمامی مراحل برنامه ریزی توسعه گردشگری افزایش پیدا کند و با توجه به بالا بودن در صد تحصیلمکردگان دانشگاهی در این منطقه از ظرفیت های مردم بومی در روند توسعه گردشگری روستایی از جمله خانه های بوم گردی، بهبود زیر ساخت ها و برگزاری کلاس های آموزشی توجیهی در زمینه گردشگری استفاده شود.

References

1. Akbari Samani, Nahid, Badri, Seyed Ali, Salmani, Mohammad (2013). "Evaluation of Sustainable Rural Tourism Case Study: Saman District of Shahr-e-Kord ", Geography and Urban Planning. 3(9), 29-48.(in Persian)
2. Aminian, Nasser, Saideghavi, Mir Ali, Jahanian, Manouchehr, Emami, Seyed Mohsen (2017). "Evaluation of Good Governance Indicators in Urban Tourism Development", Urban Economics and Management. 5(2), 127-139.(in Persian)
3. Aminian, Nasser, Sidneghavi, Mir Ali (2018). "Presentation of a Model of Favorable Tourism Governance in Iran", Tourism Management Studies. 13(24), 67-102.(in Persian)
4. Azami, Musa, Hashemi, Nahid (2017). "Tourism Effects on Sustainable Rural Livelihoods (Case Study: Melhem Dare and Tarkhin Abad Villages in Hamedan)", Geography of Tourism. 6(23), 99-114.(in Persian)
5. Barghi, Hamid, Kazemi, Zeinab, Souri, Farshad, Mosaiebi, Samaneh (2012). "Evaluating and Ranking the Effective Components of Rural Tourism Marketing with Mixed Marketing Model (Case Study: Amol, Babol, Babolsar and Sari Townships)", Regional Planning. 2(6), 31-41.(in Persian)

6. Beaumont N. Dredge, D., (2010): "Local tourism governance: a comparison of three network approaches", *Journal of Sustainable Tourism*. 18(1), pp: 7-28, DOI: 10.1080/09669580903215139.
7. Darvishi, Hedayatollah, Biranvand Zadeh, Maryam, Dehghani, Seyed Ali, Ahmadi, Sajjad (2014). "Prioritizing Rural Tourism Development Strategies from the Landscape land use planning, Case Study: Gaykan Village of Aligodarz", *Rural Development Strategies*. 1(2), 69-84.(in Persian)
8. Ebrahimzadeh, Issa, Ziaie, Mahmoud, Delshad, Ali (2012). "Principles and Process of Strategic Planning for Tourism Development", Sahara Publications, Mashhad.(in Persian)
9. Estelaji, Alireza, Khoshniat Bayati, Mohammad (2012). "Understanding Tourism Potentials and Providing Optimal Patterns of Tourism Development from a Practical Geography Perspective", *Journal of the Iranian Geographical Association*. 10(34), 251-274.(in Persian)
10. Fathi, Hamid, Sharifzadegan, Mohammad Hossein, Malekpour Asl, Behzad (2016). "Good governance is institutionalization for development ", *Tehran City Center for Studies and Planning (Tehran Municipality), Tehran*.(in Persian)
11. Hadizadeh Zargar, Behrang Sakhaei, Sadegh (2014). "Analysis of the fields of tourism development in Rural Settlements of Sari Township", *Space Economy and Rural Development*. 3(2), 39-53.(in Persian)
12. Haji Alizadeh, Javad, Mousavi, Chamran, Zarafshan, Ata-o-allah (2016). "An Analysis on the Correlation between the Model of Decent Urban Governance and the Level of Citizen Participation", *Geographical Space*. 16(4), 237-260.(in Persian)
13. Heidari Sarban, Vakil, Arshadi, Ali, Saeb, Sharareh (2017). "Assessing the Impact of Governance on Rural Tourism Development, Case Study: Naier County", *Tourism Space*. 7(25), 33-50.(in Persian)
14. Heidari Sarban, Vakil (2017). "The Effects of Social Capital on Rural Governance in Ardebil Villages", *Socio-Cultural Development Studies*. 6(2), 9-44.(in Persian)
15. Malek Hosseini, Abbas (2017). "Investigating the Role of Good Urban Governance in Semnan Tourism Management and Planning", *New Attitudes in Human Geography*. 9(3), 1-23.(in Persian)
16. Mckercher, B., (2003): "Some fundamental truths about tourism, understanding tourism's social environmental impacts", *journal of sustainable tourism*, 1(1), pp: 6-16
17. Mohammad nejad, Ali, Ghorbani Sepehr, Arash, Shams Pouya, Mohammad Kazem, Lashgari, Ali Asghar (2015). "Analyzing the Role of Good Governance in the Sustainable Tourism Development Case Study: Tehran City", *Fourth conference of Islamic-Iranian Model of Iranian Progress; Past, Present, Future*.(in Persian)
18. Morshedi, Behnam, Ahmadi, Dariush, Faraji Sabokbar, Hossein Ali, Rezvani, Mohammad Reza (2016). "Spatial Zoning of Tourism Centers to Determine Optimal Areas of Tourism Services in Fars Province", *Regional Planning*. 6(21), 17 -30.(in Persian)
19. Najarzadeh, Mohammad, Torabi, Zabihollah, Malkan, Ahmad (2017). "Investigating the Impact of Social Capital on Good Governance and Sustainability of Rural Communities with the Moderating Role of Cultural Capital; Case Study: Goodwin County, Kangavar Township", *Spatial Planning*. 7(3), 25-40.(in Persian)

20. Rannani, Hossein, Sajadieh, Farzam, Torabi, Afsaneh (2013). "The Role of Good Governance in Tourism Attraction (Case Study: Selected Countries of OPEC)", National Conference on Iranian Economic Outlook 2013: 1-24.(in Persian)
21. Rezvani, Mohammad Reza, Bayat, Naser (2014). "Analyzing the Rural Tourism Position in the Large-Scale Development Plans of the Country with Emphasis on Five-Year National Development Plans", Tourism Development Planning. 3(9), 11-30.(in Persian)
22. Rezvani, Mohammad Reza, Sabbaghpour Azian, Mahdieh, Shafia, Saeed (2017). "The Role of Key Actors in E-Tourism Governance in Iran", Tourism Management Studies. 12(40), pp. 41-82.(in Persian)
23. Rokneddin Eftekhari, Abdolreza, Mahdavi, Davood, Pourtahari, Mehdi (2010). "Localization Process of Sustainable Development Indicators of Rural Tourism in Iran", Rural Research. 1(4), 1-41.(in Persian)
24. Rokneddin Eftekhari, Abdolreza, Azimi Amoli, Jalal, Pourtahari, Mehdi, Ahmadipour, Zahra (2012). "Presentation of an Appropriate Model of Good Rural Governance in Iran", Geopolitics. 8(2), 1-28.(in Persian)
25. Rokneddin Eftekhari, Abdolreza, Azimi Amoli, Jalal, Pourtahari, Mehdi, Ahmadipour, Zahra (2011). "Explaining the Relationship between Good Governance and Sustainable Rural Development in Rural Areas of Mazandaran Province", Rural Researches. 2(4), 1-24.(in Persian)
26. Sharifzadeh, Abolghasem, Moradi Nejad, Homayoun (2002). "Sustainable Development of Rural Tourism", Jihad, No. 250-251, 52-63.(in Persian)
27. Taghvaei, Masoud, Zanganeh, Mehdi (2012). "An Analysis on the Development of Rural Tourism in Shandiz Resort Area of Mashhad", Geography and Planning. 16(24), 89-112.(in Persian)
28. Tayebi, Mohammad Reza, Hosseini, Abolhassan, Rezaei, Timur (2015). "Evaluation of Good Urban Governance Indicators in Tourism Destination Cities by IPA Method, case study: Tonekabon", Urban Tourism. 2(3), 219-231.(in Persian)
29. Terner, M. Hume, D., (2005). "Governance, management and development", translation to Persian by: Abbas Monavarian, Tehran, Higher Institute of Education and research for management and planning.(in Persian)
30. UNDP. (2002): "Governance Unit Jakarta, Introducing good Local Governance, the Indonesian Experience", Jakarta, University of Jakarta.
31. Wesley, A. Pforr, C., (2010): "The governance of coastal tourism: unravelling the layers of complexity at Smiths Beach, Western Australia', Journal of Sustainable Tourism. 18(6), pp: 773-792.
32. Yari Hesar, Arastoo, Bakhtar, Soheila (2016)."Evaluation of Sustainable Rural Tourism Indicators From the perspective of Local Communities and Tourists (Case Study: Nair County)", Regional Planning. 6(22), 121-134.(in Persian)